

ІНТЕГРОВАНІЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

А. В. Вдовиченко, к. с.-г. н.
ДП ДГ «Сквирське» Інституту агроєкології
і природокористування НААНУ

В якості одного з стратегічних напрямів реалізації перетворень в аграрному секторі виступає розвиток сільськогосподарського підприємництва в напрямі екологізації землекористування, виробництва органічної продукції та розвитку вітчизняного ринку органічної (екологічної) продукції [1, с. 14]. На нашу думку, забезпечити поступовий перехід до принципів екологізації в сільському господарстві і підвищити конкурентоспроможність українських сільськогосподарських товаровиробників органічної продукції є можливим при організації в сільськогосподарських регіонах країни локальних інтегрованих аграрно-науково-інноваційних формувань, орієнтованих на виробництво, переробку, зберігання та реалізацію органічної продукції в аграрному секторі.

Світова практика застосування інтегрованих структур доводить, що інтегрований механізм функціонування ринку сільськогосподарської продукції – це, перш за все, запорука становлення розвиненого господарства та конкурентоспроможної економіки. По-друге – це поєднання кооперації та конкуренції між його учасниками, яке дозволяє їм отримувати синергетичний ефект, що підвищує конкурентоспроможність об'єднання в порівнянні з окремими підприємствами. По-третє, процеси інтеграції базуються на взаємодії між такими трьома групами учасників як: органи державної влади та місцевого самоврядування, підприємства та науково-освітні установи. Така взаємодія дозволяє підвищити інноваційність виробництва та удосконалити їх роботу [2].

На нашу думку, інтегрований механізм функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції відіграє важливу роль у

залученні інвестицій та розвитку економіки аграрного сектора регіону. Їх формування відбувається поступово за таких умов:

- оцінка ємності регіонального ринку та ринку органічної продукції, природно-рекреаційних ресурсів, які є у наявності;
- повинна бути організована координаційна рада майбутнього органічного кластера;
- формування стратегічних цілей, обґрунтування функцій та вимог до органічного кластеру;
- визначення складу організацій-учасників органічного кластера;
- формування організаційної структури, залучення потенційних бізнес-партнерів;
- розроблено бізнес-план розвитку органічного кластера, здійснено оцінку ефективності та окупності реалізації проекту зі створення органічного кластера;
- потрібно залучати інвесторів до реалізації інвестиційного проекту при створенні і функціонуванні органічного кластера;
- здійснити організацію з впровадження проекту органічного кластера [3].

Інновації в поступовому переході до виробництва органічної продукції сільськогосподарського призначення виконують головну функцію інтегрованого механізму функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції. Окрім цього, доцільно залучати інвестиції для впровадження регіональною владою наукових розробок через систему грантової підтримки інноваційних проектів.

До організаційних принципів функціонування ринку органічної сільськогосподарської продукції доцільно віднести форми кооперації або вертикально-інтегрованих формувань, де інтегратором виступає виконавча дирекція або провідне переробне підприємство. Для переходу в Україні частини сільськогосподарських підприємств на принципи і виробництво органічної продукції доцільно врахувати успішний світовий досвід функціонування органічного сільського господарства. Окрім цього, потрібно враховувати впровадження інноваційних розробок в сільському господарстві, реалізація яких в області відбувається через систему органічних кластерів. Все це можливе при дієвому організаційно-економічному механізмі державної підтримки та стимулюванні розвитку сільськогосподарського виробництва органічної продукції. Його доцільно розглядати як важливий складовий елемент структури продовольчого ринку України, який сьогодні динамічно розвивається.

Потенційні можливості щодо переходу на виробництво органічної продукції більш високі для малого і середнього бізнесу, оскільки мають на увазі вирощування великої різноманітності культур (для постійної сівозміни), при виробництві багатьох культур потрібна ручна праця, а в масштабах великої компанії реалізувати таку схему роботи більш проблематично. Крім того, інноваційні прийоми і методи, які присутні в органічному сільському господарстві, помітно швидше і простіше впроваджуються в невеликих компаніях, тому що вони легше адаптуються до нововведень. Якщо ці господарства будуть мати відповідну органічну сертифікацію, а згодом інтегруватися в систему органічного кластера, вони зможуть створити свій ринок збуту, конкуруючи з імпортованими в Україну органічними продуктами.

Література

1. Кошелев В. М. Органическое сельское хозяйство : экономические аспекты трансформации : монография / В. М. Кошелев, А. В. Пешкова. – М. : Издательство РГАУ-МСХА имени К.А. Тимирязева, 2013. – 140 с.
2. Дмитерко М. О. Регіональні кластери України : ефективність їх створення та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / М. О. Дмитренко. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/2013-sotsialno-ekonomicheskie-reformi/2_dmitrenko.htm
3. Ульяновченко Ю. О. Державне стимулювання розвитку аграрних кластерів / Ю. О. Ульяновченко // Теорія та практика державного управління. – Вип. 1(48). – 2015. – С. 1–9.